

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/45/2022
Identifikačné číslo spisu:	1615210985
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1615210985.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. D. R., bývajúcej v D. XXX, D. zastúpenej splnomocnencom TAX LAW, s.r.o., so sídlom Břeclavská 3, Malacky, IČO: 53 160 657, proti žalovaným 1/ Ing. D. T., bývajúcej v D. XXX, D., 2/ R. T., bývajúcemu v D. XXX, D., zastúpeným advokátom JUDr. Dušanom Pálkom, so sídlom Račianska 88 B, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a iné, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/1602/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2020 sp. zn. 5Co/47/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 24. októbra 2019 č. k. 5C/1602/2015-151 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) domáhala určenie vlastníctva k pozemku parc. č. XXXX o výmere 468 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela reg. „C“ evidovaná na katastrálnej mape zapísaná na LV č. XXX vedenom Okresným úradom E., katastrálnym odborom pre kat. úz. D., obec D., okres E., ktorý je čiastočne zastavaný dlažbou v podielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/, 2/, uloženia povinnosti žalovaným odstrániť stavbu - dlažbu nachádzajúcu sa na pozemku parc. č. XXXX o výmere 468 m² v kat. úz. D. a to v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na náklady žalovaných tak, aby sa pozemok parc. č. XXXX vo výlučnom vlastníctve žalobkyne dostal do pôvodného stavu pred realizáciou stavby a určenia hranice medzi nehnuteľnosťami v jej vlastníctve a nehnuteľnosťami v podielom spoluvlastníctve žalovaných v zmysle znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného znalcom Ing. R. R. vo veci vytýčenia hraníc pozemkov parc. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX v kat. úz. D..

1.1. Podľa prvoinštančného súdu parcela, ku ktorej žalobkyňa žiadala určiť vlastnícke právo, podľa listu vlastníctva č. XXX Okresného úradu E., katastrálneho úradu pre kat. úz. D. je vo vlastníctve žalobkyne a túto skutočnosť nikto nespochybňuje. Aj podľa § 70 Katastrálneho zákona sú údaje katastra záväzné a

to aj pre účastníkov konania a aj pre súd. Nemá preto žiadny zmysel v súdnom konaní sa domáhať určenia vlastníctva k nehnuteľnosti, ku ktorej je vlastníctvo známe a aj riadne zapísané v evidencii nehnuteľnosti, preto na žiadanom určení nebol daný naliehavý právny záujem podľa § 137 ods. c/ CSP.

1.2. Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že pokiaľ žalobkyňa žiadala uložiť povinnosti žalovaným, odstrániť stavbu - dlažbu nachádzajúcu sa na pozemku parc. č. XXXX, v tomto prípade ide o zapieraciu (negatívnu) žalobu, čo je žaloba na plnenie, ktorou sa uplatňuje splnenie hmotnoprávnej povinnosti, ktorá vznikla žalovanému tým, že neoprávnene zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu. Ide o iné rušenie vlastníka ako neoprávnené zadržiavanie veci. Takouto žalobou sa môže vlastník domáhať, aby sa žalovaný zdržal iných neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcu, môže sa ňou domáhať aby bolo žalovanému zakázané určité rušivé konanie, aby sa zdržal určitého konania alebo aby vec uviedol do pôvodného stavu (napr. odstránil veci, ktorá predtým na nehnuteľnosti neboli). Bez akýchkoľvek pochybností je treba konštatovať, že v prípade dlažby položenej na pozemku sa o stavbu nejedná. Nie je vo veci preto aktuálne aplikovať § 135c ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka. Do úvahy by mohlo pripadať odstránenie materiálu (napr. betónových kociek) v rozsahu, v ktorom by tieto zasahovali do vlastníckych práv žalobkyne.

1.3. Pokiaľ ide o tú časť žaloby, ktorou žalobkyňa žiadala, aby súd určil novú hranicu medzi jej nehnuteľnosťami a nehnuteľnosťami žalovaných, v tejto časti súd považoval petit žaloby za nezrozumiteľný a nevykonateľný. Ak by mal kataster vyznačiť hranice na podklade rozhodnutia súdu, mohol by tak urobiť iba v tom prípade, keby súčasťou rozhodnutia súdu bol konkrétny geometrický plán, ktorý nové hranice definuje. Súd však nemôže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú.

1.4. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti súd žalobu zamietol v celom rozsahu a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. októbra 2020 sp. zn. 5Co/47/2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovaným 1/, 2/ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie ako i jeho právnym posúdením veci (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozsudku odvolací súd uviedol, že v prebiehajúcom konaní sa žalobkyňa domáha určenia vlastníctva k pozemku, ku ktorému jej vlastníctvo sporné nie je. Vlastníctvo žalobkyne k nehnuteľnostiam, ktoré v konaní žiada určiť, žalovaní nesporiajú, listinné dôkazy produkované žalobkyňou jednoznačne preukazujú, že ich vlastníčkou je práve žalobkyňa, preto na žalovanom určení nemá naliehavý právny záujem.

2.2. Odvolací súd tiež poukázal, že v súvislosti so žalobkyňou požadovaným uložením žalovaným povinnosť odstrániť stavbu - dlažbu nachádzajúcu sa na pozemku č. XXXX mu nie je zrejmé, v ktorom mieste na pozemku žalobkyne je dlažba žalovaných položená. Pokiaľ sa žalobkyňa domáha v zmysle § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka odstránenia stavby, je povinná presne označiť miesto a priebeh záberu pozemku, na ktorom je stavba zriadená, aby bolo rozhodnutie súdu o odstránení stavby vykonateľné. Nestačí len strohé uvedenie, že stavba je položená v rozsahu 7 m² na pozemku s parc. č. XXXX, keďže výmera tohto pozemku je 468 m².

2.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že súhlasí s odôvodnením súdu prvej inštancie, že dlažba nie je nehnuteľnosť a preto sa jej odstránenie nemožno domáhať pomocou § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pod stavbou je nutné rozumieť len stavbu, ktorá je spôsobilým predmetom občianskoprávných vzťahov v zmysle § 118 ods. 1 a § 119 Občianskeho zákonníka. Dlažba nie je stavba pevne spojená so zemou, teda nie je nehnuteľnosťou v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka a použitie § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné.

2.4. Ohľadom časti žaloby, ktorou žalobkyňa žiadala určiť nové hranice pozemkov, sa odvolací súd úplne stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, teda že „v tejto časti žaloby je petit nezrozumiteľný a nevykonateľný. Ak by mal kataster vyznačiť hranice na podklade rozhodnutia súdu, mohol by tak urobiť iba v tom prípade, keby súčasťou rozhodnutia súdu bol konkrétny geometrický plán, ktorý nové hranice definuje.“

2.5. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) a o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom tvrdí, že v danom prípade boli porušené jej abstraktné práva, a to najmä predvídateľnosť rozhodnutia, či zákaz svojvoľného postupu súdu, preto má za to, že na podanie dovolania je splnená podmienka podľa § 420 písm. f/ CSP.

3.1. Podľa dovolateľky zamietnutím žaloby, ktorou sa domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku, ktoré právo jej v konečnom dôsledku bolo súdmi priznané, došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti rozhodnutia.

3.2. Dovolateľka následne polemizovala s názorom súdu, či dlažba nachádzajúca sa na pozemku parc. č. XXXX v kat. úz. D. je stavbou, za ktorú ju považuje, ktorý záver opiera o citované zákonné ustanovenia. Podľa žalobkyne sa odvolací súd dopustil vady zmätočnosti v porušení zásady predvídateľnosti rozhodnutí, keď v danom prípade ide o stavbu, napriek tomu súd zamietol žalobu s odôvodnením, že sa o stavbu nejedná. Dovolateľka v tejto súvislosti tiež rozoberala nezákonný zásah súdu do jej vlastníckeho práva napadnutým rozsudkom, bez poskytnutia ochrany, ktorú má zákon a súdnictvo poskytovať.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že vlastnícke právo žalobkyne vyplýva z príslušného listu vlastníctva, preto k určeniu vlastníckeho práva chýba naliehavý právny záujem podľa § 137 CSP. Logickým a zákonným dôsledkom bolo, že súd v tomto bode žalobu, na ktorej nebol naliehavý právny záujem, zamietol. Pokiaľ ide o otázku odstránenia dlažby, dlažba je položená na pozemku v ich vlastníctve a tvrdenie žalobkyne, že sa nachádza na pozemku v jej vlastníctve je nepravdivé a vymyslené. Navrhli, aby najvyšší súd dovolanie žalobkyne zamietol a priznal im náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V preskúmvanej veci dovolateľka odôvodňovala podané dovolanie § 420 písm. f/ CSP a to (i) porušením princípu predvídateľnosti rozhodnutia a (ii) porušením zákazu svojvoľného postupu súdu. Namietané vady zmätočnosti ale podľa názoru dovolacieho súdu neobstoja.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno

vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

11. Pod „prekvapivým rozhodnutím“ sa v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3Cdo/102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5Cdo/46/2011).

12. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné (viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/1/2018)

13. V danom prípade oba sudy nižšej inštancie dospeli k rovnakým právnym záverom a odvolací súd prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav. Odvolací súd skonštatoval, že prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žalobného návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkázal na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku (porovnaj bod 21. a 22. rozhodnutia odvolacieho súdu).

14. Dovolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že ak odvolací súd nad rámec prvoinštančného rozhodnutia aj niečo podporne doplnil, bolo to len pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. To však ešte neznamená, že založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Na základe vyššie uvedeného je teda zrejmé, že nejde o tzv. prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu ako sa mylne žalobkyňa domnieva a nejde ani v tejto súvislosti o rozhodnutie svojvoľné.

16. Dovolací súd súčasne akcentuje, že žalobkyňa cez zmätočnosťnú vadu namietala aj nesprávne právne posúdenie nižších súdov (pozri bod 3.1., 3.2.), čo je vylúčené (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018) a čo by malo byť zrejmé i právnenému zástupcovi žalobkyne ako osobe znalej práva. Aj podľa názoru ústavného súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (I. ÚS 61/2019).

17. Z uvedeného tak vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu namietaným spôsobom rozhodnutia nedošlo na strane žalobkyne k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto táto jediná dovolacia námietka nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

18. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalobkyne proti napadnutému odvolaciemu rozsudku podľa § 447 písm. c/ CSP.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.